

УДК: 37.015.31:172.5:[37.091.32:81.161.2]

ВАЛЕНТИНА ГРЕЩУК, кандидат філологічних наук, доцент
кафедри української мови, Карпатський національний
університет імені Василя Стефаника, Україна
ORCID ID 0000-0001-5702-6824
valentya.greshchuk@cnu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ ТА МЕДІАТЕХНОЛОГІЙ

VALENTYNA GRESHCHUK, Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor of the Department of Ukrainian Language, Vasyl
Stefanyk Carpathian National University, Ukraine

FORMATION OF PATRIOTISM IN UKRAINIAN LANGUAGE CLASSES THROUGH POETIC TEXTS AND MEDIA TECHNOLOGIES

У статті розкрито принципи і засади патріотичного виховання молоді засобами поетичного тексту з використанням медіатехнологій. Проаналізовано силу поетичного слова і мови загалом як найважливішого чинника національної самобутності, самоідентифікації та самозбереження. Обґрунтовано ефективність взаємодії традиційних та інноваційних методів навчання у сучасному освітньому процесі. Зосереджено увагу на важливості та необхідності розвитку медіаосвітніх технологій в умовах підготовки здобувачів загальної середньої і вищої освіти.

Ключові слова: патріотичне виховання, засоби поетичного тексту, національна ідентичність, медіатехнології, інтерактивні завдання, інноваційна парадигма.

Summary. The article reveals the principles and foundations of patriotic education of young people through poetic texts using media technologies. The power of the poetic word and language in general is analyzed as the most important factor of national identity, self-identification, and self-preservation. The effectiveness of combining traditional and innovative teaching methods in the modern educational process is substantiated. Attention is focused on the importance and necessity of developing media education technologies in the context

of training students of secondary and higher education institutions.

Key words: patriotic education, means of poetic text, national identity, media technologies, interactive tasks, innovative paradigm.

Мета: окреслити значення термінів "патріотизм", "патріотичне виховання"; зосередити увагу на формуванні патріотичної свідомості у здобувачів загальної середньої та вищої освіти засобами поетичних текстів; проілюструвати способи використання поезій у навчальному процесі, зокрема на заняттях із "Методики викладання української мови", "Інновацій в методиці вивчення української мови в ЗЗСО: інноваційна парадигма" та "Стилістики і культури української мови" за матеріалами поетичних збірок "Ми зустрінемося там, де не буде війни..." і "Я тобою дихаю й живу"; показати роль медіатехнологій у процесі модернізації системи середньої та вищої освіти; виховувати почуття національної гордості, гідності, самосвідомості, естетичного сприйняття світу, любові та шани до Батьківщини.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Основним завданням сучасної освіти, яка поєднує інтеграцію традиційних підходів навчання і виховання з новітніми технологічними інструментами, є формування патріотичної особистості. Актуальність дослідження зумовлена важливістю національно-патріотичного

виховання та громадянської позиції молодого покоління у час воєнного лихоліття. У нашій розвідці ми продемонструємо це за допомогою засобів поетичних текстів збірок "Ми зустрінемося там, де не буде війни..." і "Я тобою дихаю й живу" (Валентина Грещук). В умовах сучасної інформаційної епохи медіатехнології стають потужним джерелом для формування глибокого розуміння та усвідомлення своєї національної ідентичності, історії, культури, мови, збереження традицій, звичаїв тощо. Добір інноваційних технологій, інтерактивних методів і прийомів навчання української мови зумовлений цілою низкою певних критеріїв, серед яких: змістовий, соціокультурний, психологічний, інформаційно-комунікативний, виховний та інші. Особливе значення сьогодні має виховний критерій, який акумулює інтерактивну взаємодію навчання та виховання. Саме крізь призму вивчення мовних аспектів засвоюються морально-етичні цінності, викристалізуються вміння критичного сприйняття, аналітичного опрацювання матеріалу, підвищується якість комунікативної, мовленнєвої, соціокультурної компетентностей, утверджується національна ідентичність, зрештою формується свідомо патріотична особистість.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання патріотичного виховання є надзвичайно важливим і досить актуальним в умовах сьогодення, тому

очевидно й цілком зрозуміло, що воно заторкнуто у працях вітчизняних та закордонних учених. Концептуальні питання патріотизму розглядали у своїх працях О. Духнович, А. Макаренко, О. Огієнко, Г. Сковорода, В. Сухомлинський, К. Ушинський, Я. Чепіга та інші вчені. Окремі аспекти національно-патріотичного виховання висвітлювали І. Бех, Л. Березівська, Ю. Безверха, Г. Ващенко, Ю. Кальниш, В. Коваль, І. Мартинюк, О. Савченко, Н. Скотна, О. Сухомлинська, В. Трошинський та інші науковці. Національно-патріотичне виховання на ґрунті традицій українського народу досліджували О. Вишневський, О. Гевко, М. Стельмах, М. Щербань і багато інших учених. Сучасні методологічні підходи та прийоми у формуванні патріотичних цінностей відображені у працях С. Василенко, Ю. Холодько, В. Кульчицького, Л. Стайгородської та інших науковців. Проблематику медіаосвіти, її основні теоретичні та практичні аспекти досліджували О. Барішполець, В. Волощенко, Ю. Горун, В. Іванов, Н. Ілюк, Л. Найдьонова, Г. Онкович, В. Різун, І. Червінська та інші. Як дидактичний процес медіаосвіту потрактовують С. Гончаренко, І. Ладиґа, А. Литвин, К. Шворак та інші дослідники. Питання медіакультури відображені у студіях зарубіжної наукової спільноти: Р. Арнхейм, Р. Барт, Д. Белл, М. Маклюєн, Ч. Пірс та інші. Для висвітлення окреслених завдань застосовано комплекс теоретичних і практичних методів, зокрема аналіз і синтез наукових студій, які забезпечують достовірність результатів, висновків, узагальнень та перспектив дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. "Патріотизм (грец. πατριότης співвітчизник, грец. πατρίς талат. πατρίδα – батьківщина) громадянське почуття, змістом якого є любов до батьківщини і готовність пожертвувати своїми інтересами заради неї, відданість своєму народові, гордість за надбання національної культури, особливе емоційне переживання своєї належності до країни і свого громадянства, мови, історії, традицій, готовність діяти в інтересах вітчизни та постати на її захист у разі

необхідності" (Явір, 2011, с. 546).

Патріотичне виховання є складовою національного виховання, головною метою якого є формування і становлення свідомого громадянина – патріота України, готового до виконання своїх конституційних обов'язків, бережливого ставлення до рідного слова, до традицій, до духовних і культурних надбань народу, до історичного минулого.

Завданням педагога є формування національної свідомості, самосвідомості, національної гордості та гідності, виховання любові до свого народу, землі, мови, утвердження патріотичних цінностей, переконань, поваги до воїна-захисника, шанобливого ставлення до Батьківщини.

Сьогодні, коли український народ виборює незалежність і свободу у страшній війні з російським окупантом, у війні, що обпалює душі, викликає лють і гнів щодо російської агресії, педагогам у навчальному процесі надто важливо акцентувати увагу на формуванні патріотичного почуття молоді, а саме: гордості за свою країну, поваги до символіки, любові до мови, історії, культури, традицій тощо. Національно-патріотичні компетентності можна і треба плекати на заняттях із української мови та літератури, історії, українознавства тощо.

У поетичних збірках "Ми зустрінемося там, де не буде війни..." (2022 р.) та "Я тобою дихаю й живу" (2025 р.), які є своєрідною боротьбою з ворогом, я передала всі свої почуття та емоції від початку повномасштабної війни росії проти України, у поезіях живе гордість за звияту воїнів-оборонців, біль за понівечену рашистом українську землю, неймовірна любов до рідного краю, до природи, до українського слова, до мови як найважливішого чинника національної самобутності, самоідентифікації та самозбереження. За допомогою таких поетичних текстів є можливість формувати у здобувачів загальної середньої та вищої освіти почуття патріотизму, любові до рідної мови на заняттях із дисциплін мовно-літературної освітньої галузі. Поезія "А ми найкращі в світі українці" є взірцем усіх тих життєво необхідних

почуттів і відчуттів, які є підґрунтям, основою патріотизму. Такий текст можна використовувати під час вивчення будь-якої теми з української мови, формуючи у здобувачів освіти мовленнєві компетентності, морально-етичні цінності і гартуючи високий національно-патріотичний дух:

*А ми найкращі в світі українці,
у нас у серці – синьо-жовтий стяг,
ми – патріоти, не якісь чужинці,
в нас мова українська на устах!
Я вишиванку одягаю гордо,
і українською співаю я пісень,
я на своїй землі, мені комфортно
тут зустрічати сонце кожен день!
Я зустрічаю сонце й проводжаю,
коли за обрії котиться воно,
я Богу дякую за все, що маю,
і неба прошу, щоби мирним вже
було! (Грецирк, 2022, с. 116)*

На заняттях зі "Стилістики і культури української мови", "Методики вивчення української мови" та "Інновацій в методиці вивчення української мови в ЗЗСО: інноваційна парадигма" такі поетичні тексти є джерелом ілюстративного матеріалу, слугують навчально-виховним комплексом, методичним забезпеченням у роботі і викладача, і вчителя, і студента-практиканта під час вивчення тексту, його ознак, ідейно-художнього аналізу, стилістичних фігур, тропів тощо.

Важливим етапом у формуванні фахових компетентностей здобувачів освіти у ділянці філології є напрацювання основних навичок роботи з текстом. До курсу "Стилістика і культура української мови" я уклала короткий словник термінів, у якому використала рядки своїх поезій як ілюстративний матеріал. Наприклад, така стилістична фігура як анафора засвідчена у рядках поезії "Намалюй мені сонце у мирному синьому небі":

*Намалюй мені сонце
у мирному синьому небі,
намалюй мені хату,
що стояла ціла до війни,
намалюй мені тата живого,
не на портреті,
намалюй мені, мамо, –
просила дитина, – ось фарби,
візьми... (Грецирк, 2025 б, с. 19)*
Для ілюстрації емпізи викорис-

товуємо рядки поезії "Дуже сумно, війна іде":

*Дуже-дуже, так дуже треба,
дуже-дуже, до краю, без меж
дуже синього мирного неба,
Україно, ти будеш, авжеж!
(Грещук, 2025 б, с. 65)*

Поетичний текст "Прокинься, світе, більше не спи" слугує для прикладу топонімів:

*Прокинься, світе, більше не спи,
страшна година від тої орди:
розбита Буча, сивий Ірпінь,
а Маріуполь - чорний, як тінь...
Плаче Гостомель і Харків теж,
мужній Чернігів бомблять без
меж,
славний Київ гордо стоїть,
що ще вам треба, невже сліпі?
(Грещук, 2022, с. 40)*

Сегмент поезії "Ох, липню, я до тебе липну!" у словнику використано для ілюстрації діалогу:

*Ох, липню, я до тебе липну,
ти мусиш Перемогу принести,
я до війни ніяк не звикну,
я хочу миру, друже, допоможи!
А липень глянув хмарами із неба,
дихнув на мене ніжно вітерцем:
я розумію, миру всім нам треба
і підморгнув грайливо про-
мінцем. (Грещук, 2022, с. 136)*

Така стилістична фігура як алітерація наскрізь пронизує поезію "Жовтенький жовтень жовтим жовто жовкне":

*Жовтенький жовтень жовтим
жовто жовкне,
жоржини журяться, і жолуді
в журбі,
виходить осінь з жовтнем на
паркет в жупані жовтім,
а жовтень жовтий одяга жа-
кет й собі.*

*Тримає жовтень осінь жовту
так ніжно за високий стан,
кружляють в танці жовто-
жовтім,*

*жовтезний в жовтня з осінню
роман. (Грещук, 2025 б, с. 15)*

Для градації використано такі поетичні рядки:

*Ти недожив, недоспівав і недо-
мріяв,
недоказав, недолюбив, бо воював,
як помирав, то над тобою вітер
віяв
і до останнього пісень тобі*

співав... (Грещук, 2022, с. 126)

Прикладом для метафори у словникові слугують наступні рядки поезії:

*Нарешті хмари розступились,
заграло сонце в небесах,
і коромислом зачепилась
веселка в небі в двох місцях...
(Грещук, 2022, с. 45)*

Фразеологізм засвідчений у таких поетичних рядочках:

*Ще трохи, нам усе під силу,
ми зможемо, непереможні ми,
ми боремось за Україну нашу
милу,
за неї ми лягаємо кістками. (Гре-
щук, 2022, с. 131)*

Для ілюстрації порівняння використано такі рядки поезії:

*А те омріяне, очікуване завтра
непереможною ходою вже іде,
воно горить, неначе в полонині
ватра,
і полум'ям яскравим мир несе!
(Грещук, 2022, с. 112)*

Навчально-методичним комплексом до курсу "Методика вивчення української мови" слугують підготовлені мною "Методичні рекомендації до проведення уроків з української мови (Будова слова. Словотвір)" та "Методичні рекомендації до проведення уроків з української мови (Фонетика. Орфографія. Орфоepія)", у яких розроблено систему вправ і завдань із використанням поетичних текстів. Наприклад, вивчаючи фонетичні явища, можна запропонувати учням знайти в поезії "Яка розкішна наша Україна" слова, у яких відбувається уподібнення приголосних:

*Яка розкішна наша Україна!
Красива, ніжна, кольору весни,
постава горда, мова солов'їна,
а погляд – неба, з краплями роси.
Ми всі обожнюєм тебе, царівно,
у цілм світі кращої нема,
усе заради тебе, королівно:
звитяги, подвиги й саме життя.
Твоя краса затьмарює простори,
який у тебе синьо-жовтий шарм,
не віддамо тебе нізащо і ніколи,
ми молимося за тебе всім богам.
Як глянеш – неба синь спливає,
всміхнешся – розцвітає сад,
торкнешся – серце оживає,
іди вперед – не оглядайся назад!
Ти зараз шати скинула святкові*

*і одягнулась у військовий стрій,
а очі – сині-сині, волошкові,
і сльози виступають із-під вій...
(Грещук, 2025 а, с. 88)*

Ще одне завдання полягає у тому, щоб знайти у запропонованій поезії слова, у яких букви я, ю, є позначають два звуки:

*Я хочу чути українське слово,
я ним і дихаю, і плачу, і живу,
мені від нього на душі так світан-
ково,
сміюсь я словом й боротьбу свою
веду!*

*Мені із ним в житті так пощас-
тило,*

*я ще з дитинства словом дорожу,
тепер воюю ним і б'ю щосили,
я в ньому найцінніше бережу!*

*У ньому – татова любов і колиско-
ва мами,*

*у ньому – синє небо і густі ліси,
я з словом вже давно іду світами,
без слова я, як квітка без роси!*

*Я словом зранку сонце зустрічаю
і починаю словом кожний день,
я з словом щось знаходжу і втра-
чаю,*

*із слів складаю вірші для пісень!
Моє ти рідне, українське слово,
ти – воїн мій, я в тебе – командир,
у нас до Перемоги все готово,
тож прозвучали нарешті: "В Ук-
раїні – мир!" (Грещук, 2025 а, с. 52)*

Медіатехнології сприяють по-новому підходити до навчання, використовуючи мультимедійні засоби, які створюють емоційно наснажену, динамічну, інтерактивну атмосферу для здобувачів освіти. Із цією метою можна застосовувати найрізноманітніші форми та засоби медіа: відеоматеріали, презентації, тематичні вебсайти, соціальні медіаплатформи, ментальні карти, медіатексти, креолізовані тексти, відеокліпи, вебквести, флешмоби, постери, анімаційні фільми, плейкасти, QR-коди тощо. Вони розширюють, поглиблюють, візуалізують інформацію про національну символіку, історичні події, процес розвитку мовних явищ та понять. Медіатехнології уможливають наочно демонструвати важливі мовні та історичні аспекти. За допомогою інтерактивних завдань, відеоматеріалів, презентацій, інфографік не лише систематизуються та удосконалю-

ються знання, а й відбувається тісна взаємодія з учасниками освітнього процесу, обмін думками, дискусії, розвивається критичне мислення, формується активна громадянська позиція.

На матеріалах поетичних текстів, використовуючи сучасні медіатехнології, є можливість організовувати дистанційні конкурси, форуми, віртуальні екскурсії, зустрічі, що сприятимуть формуванню глибокого розуміння національних цінностей, усвідомлення героїзму українського народу, поваги до воїна-захисника, до історії, культури, звичаїв, традицій свого народу, до мови як найціннішого скарбу нації.

Не менш важливим є ще й той аспект, що студенти під час проходження виробничої навчально-виховної педагогічної практики на уроках української мови та літератури теж послуговуються поетичними текстами збірок "Ми зустрінемося там, де не буде війни..." та "Я тобою дихаю й живу", забезпечуючи патріотичне виховання. Багато поезій продекларовано і записано учнями та студентами у змонтованих ними відеороліках, які є добрим засобом у проведенні виховних заходів, присвячених мові, рідному краю, зв'язі наших захисників, а також під час профорієнтаційних зустрічей. Життєстверджувальні поетичні рядки ми зустрінемося там, де не буде війни слугують назвою однієї із поезій, що увійшла до однойменної поетичної збірки. Саме ця поезія є своєрідною візитівкою у проведенні найрізноманітніших заходів на патріотичну тематику, бо у ній найбільшою мірою випромінюється незаперечна, омріяна віра та надія на якнайшвидшу перемогу, на бажаний мир:

*Ми зустрінемося там, де не буде війни,
десь у полі, у лісі чи в горах,
там стіною нам будуть старі
ясени,
ми зустрінемося в мирних про-
сторах.
Ми завітчанам полем будем раз-
ом іти,
десь шумітимуть верби й смереки,
ми щасливі з тобою: в тебе – я, в
мене – ти,*

*мирне небо, а в гніздах – лелеки.
(Грецул, 2022, с. 49)*

Віра та сподівання на краще майбутнє, що чітко простежується у поетичних текстах збірок, допомагають формувати беззаперечну впевненість у мирному завтрашньому дні, у нашій перемозі. Це добре демонструють рядки поезії "Тобі всі вірші я кладу до ніг":

*Зберу всі вірші я в один букет
і подарую збірку Україні,
я малювала, моя рідна, твій
портрет
і фарби добирала жовтні й сині!
Така красива вийшла в мене ти,
струнка постава, очі сині-сині
і жовтні коси... Де такі знайти?
Нема ніде, вони одні-єдині!
Така ошатна ти в моїх віршах,
така вродлива, рідна Україно,
і дуже сильна з ворогом в боях,
непереможна ти, моя країно!
(Грецул, 2022, с. 133)*

Щира вдячність, повага і шана воїнові-захисникові, воїнові-визволителеві, патріотів пронизує наскрізь поетичні тексти цих збірок. Наведемо приклад однієї з них:

*Це він дає тобі щодень квиток в життя,
це він плечима над тобою небо
підтирає,
це він – твоє й моє надійне укрит-
тя,
це він всю Україну нині захищає.
Відважний син твій, Україно, йде
у бій,
за тебе він готовий найдорож-
чий скарб віддати,
багато сили в ньому і прекрасних
мрій,
таких, як він, не зможе ворог по-
долати.
В його руках сьогодні спокій твій,
він дивиться війні відкрито в очі,
відвертий, мужній погляд із-під
темних вій,
тримає у безпеці дні твої та ночі.
Наш воїне відважний, збережи
себе
і Україну рідну не віддай нікому,
та знай, що хтось чекає кожен
день тебе,
тож повертайся з Перемогою
додому. (Грецул, 2025 б, с. 254)*

Любов до рідної мови засвідчу-
ють рядки із поезії "Пишаюся то-

бою...":

*Пишаюся тобою, ти красива,
любуюся тобою, ти багата,
найкраща в світі, мила та вродлива,
і така гарна, як батьківська хата.
А щира ти, як мамина молитва,
а щедрі, як осінні урожаї,
відважна й сильна, як запекла битва,
і невгамовна, як веселі водограї.
Ти, мово, найсильніша моя зброя,
ти, як симфонія, звучиш, як "Місяч-
на соната",
ти возвеличуєш захисника, Героя
і підриваєш ворога, як бойова гра-
ната.
В моєму серці ти з колиски, мово,
не зраджуємо одна одну, йдем у
парі,
ми переможемо обов'язково,
ти – моє небо, мир у найкош-
товнішій оправі.
Твої слова – яскраві квіти в полі,
так ніжно їх до серця пригортаю,
такі красиві, як струнки тополі,
говорю й плачу ними і пісні
співаю.*

*Ти – королева, моя мово, ти – ца-
рівна,
ти – берегиня, талісман, шедевр,
наймилозвучніша моя, чарівна,
ти – мужня посестра, ми – вої-
ни тепер. (Грецул, 2025 б, с. 206)*

Така траєкторія сподівань, віри, надії та любові в поетичній палітрі цих збірок дуже насичена й виразна, вона розгортається в структурі окремих її розділів, а також у загальній художній концепції.

Ще одним майданчиком для патріотичного виховання молоді є можливість популяризувати поетичне слово, яке гартує дух, у засобах масової інформації. Я неодноразово вела розмову про це на Івано-Франківському обласному радіо "Дзвони" у програмах "Наші гості" та "Криниця слова", декламуючи свої поезії та зосереджуючи увагу на тому, що крізь призму поетичного слова формується патріотизм. На сторінках газети "Освітнянське слово" часто публікують тексти моїх поезій, що теж сприяє формуванню патріотичних компетентностей молоді.

Усе це засвідчує не лише популяризацію українського поетичного слова, а й виховує почуття глибокого патріотизму, вдячності та шани вої-

нам-захисникам, любов до рідного слова. Таким чином і в такий спосіб акцентується увага на важливості культурного та словесного фронту. Воєнна тематика у поезії, безсумнівно, сприяє формуванню національно-патріотичного виховання молоді та забезпечує реалізацію всіх мовленевих компетентностей.

Отже, у світлі модернізації сучасної української освіти зростає потреба у тісній взаємодії традиційних та інноваційних методів і прийомів навчання. Запропонований нами підхід щодо патріотичного виховання засобами поетичного тексту з використанням медіатехнологій на заняттях з української мови: уроках, позакласних заходах, факультативах допомагає підвищити мотивацію до навчання, сприяє досягненню максимального залучення здобувачів освіти у навчально-виховну діяльність, активізує комунікативну складову мовно-літературної освітньої галузі. Комплекс таких видів роботи із використанням елементів медіаосвіти забезпечує формування не тільки медіаграмотності, а й предметних компетентностей, які передбачені в Державному стандарті освіти.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Патріотичне виховання – це сфера духовного життя, яка проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне, що любить і ненавидить людина, яка формується, – зазначав свого часу В. Сухомлинський. Ця думка є актуальною сьогодні, як ніколи, адже саме молодь є тою рушійною силою, яка здатна змінити та змінює країну, будує щасливе майбутнє, відвоює, захищає свою землю, знищує ворога. У вирі воєнного лихоліття усвідомлюємо, що ті, у кого патріотичне виховання було добре сформоване, у кого воно проросло у серці з дитинства, стали на захист України першими та виборюють свободу і незалежність, віддаючи найцінніше – життя. Патріотизм, як слушно зауважив В. Сухомлинський, є глибоким внутрішнім переконанням, частиною душі, починається від "родинного вогнища" і з любові до батьків, до рідної домівки, до рідної землі. Найважливішим засобом національно-патріотичного виховання

є мова, слово – той життєдайний ґрунт, який живить і зміцнює патріотичний дух. Поетичне слово, яке гартується та обпалюється сьогодні у вирі війни, має надзвичайну силу у формуванні патріотизму, воно несе в собі широку палітру емоційних відчуттів, любові, болю, віри, надії, сподівань, упевненості, оптимізму. Таким чином, формування патріотизму засобами поетичного слова із використанням медіатехнологій в освітньому процесі є результативним і ефективним, а медіаосвіта є важливим і необхідним інструментом у зміцненні національної ідентичності, консолідації суспільства, спрямована на підготовку свідомих громадян, які здатні критично мислити, аналізувати та оцінювати інформаційний вплив у сучасному світі. Саме сьогодні основні засади патріотичної ідеї стають тим підґрунтям, на якому зростають високі переконання, чіткі позиції, активні дії на благо рідної Батьківщини. Розглянуті питання використання засобів поетичного тексту у процесі формування патріотичного почуття не вичерпують багатогранних аспектів окресленої проблеми. Перспективи подальших студій полягають у глибшому дослідженні медіатехнологічних підходів до патріотичного виховання, у використанні засобів різностильових текстів, у впровадженні інноваційних парадигм у сучасний освітній процес.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Баришполець, О. Т., Найдьонова, Л. А., Мироненко, Г. В., Голубєва, О. Є., Різун, В. В. та ін. (2009). Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: Навчальний посібник. За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. Київ: Міленіум, 440 с.
- Грещук Валентина (2024). Методичні рекомендації до проведення уроків з української мови (Будова слова. Словотвір) для студентів факультету філології спеціальностей "035 Філологія 035.01 Українська мова та література", "014 Середня освіта, 014.01 Українська мова та література". Івано-Франківськ : НАІР, 88 с.
- Грещук Валентина (2025 а). Методичні рекомендації до проведення

уроків з української мови (Фонетика. Орфографія. Орфоепія) для студентів Факультету філології спеціальностей "035 Філологія 035.01 Українська мова та література", "014 Середня освіта, 014.01 Українська мова та література". Івано-Франківськ : НАІР, 102 с.

Грещук Валентина (2022). Ми зустрінемося там, де не буде війни...: збірка поезій. Івано-Франківськ: НАІР, 152 с.

Грещук Валентина (2025 б). Я тобою дихаю й живу: збірка поезій. Івано-Франківськ: НАІР, 272 с.

Закон України "Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності" від 13 груд. 2022 р. № 2834-IX. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>

Концепція національно-патріотичного виховання в системі науки України. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 р. № 527. URL <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>

Кульчицький В. Й. (2019). Патріотичне виховання як складова професійної підготовки майбутнього фахівця. *Науковий вісник Ужгородського університету*, 1 (44), 88–91. DOI: 10.24144/2524-0609.2019.44.88-92

Купчишина В., Грубі Т. (2023). Медіаосвіта як складова освітнього процесу. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки, 34(3), 183–201.

Сембрат Алла, Лариса Ткаченко (2025). Національно-патріотична підготовка здобувачів закладів вищої освіти як чинник збереження української ідентичності в умовах боротьби за свободу. *Освітні обрії*, 2(61), 104–109. DOI: <https://doi.org/10.15330/obrii.61.2.104-109>

Стилістика української мови. Короткий словник термінів (2023) / уклала Валентина Грещук. Івано-Франківськ: НАІР, 82 с.

Червінська Інна, Струк Анна, Питуляк Оксана, Никорак Ярослав (2022). Медіатехнології як ефективний засіб підвищення якості освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Osvitni obrii, 2(55), 69–73. DOI: <https://doi.org/10.15330/obrii.55.2.69-73>

Явір В. (2011). Патріотизм. Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левицький (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ: Парламентське видавництво. 546 с.

REFERENCES

- Baryshpolets O.T., Naidonova L.A., Myronenko H.V., Holubieva O.Ye., Rizun V.V. ta in. (2009). *Mediakultura osobystosti: sotsialno-psychologichnyi pidkhid: Navchalnyi posibnyk (Media Culture of the Individual: A Socio-Psychological Approach: Study Guide)*. Za red. L.A. Naidonovoi, O.T. Baryshpoltsia. Kyiv: Milenium, 440 s.
- Greshchuk Valentyna (2024). *Metodychni rekomendatsii do provedennia urokiv z ukrainskoi movy (Budova slova. Slovtvir) dlia studentiv fakultetu filolohii spetsialnestei "035 Filolohiia 035.01 Ukrainska mova ta literatura", "014 Serednia osvita, 014.01 Ukrainska mova ta literatura"* (Methodological Recommendations for Conducting Ukrainian Language Classes (Word Structure. Word Formation) for Students of the Faculty of Philology, Specialties "035 Philology 035.01 Ukrainian Language and Literature", "014 Secondary Education, 014.01 Ukrainian Language and Literature"). Ivano-Frankivsk: NAIR, 88 s.
- Greshchuk Valentyna (2025 a). *Metodychni rekomendatsii do provedennia urokiv z ukrainskoi movy (Fonetyka. Orfohrafiiia. Orfoepiia) dlia studentiv Fakultetu filolohii spetsialnestei "035 Filolohiia 035.01 Ukrainska mova ta literatura", "014 Serednia osvita, 014.01 Ukrainska mova ta literatura"* (Methodological Recommendations for Conducting Ukrainian Language Classes (Phonetics. Orthography. Orthoepy) for Students of the Faculty of Philology, Specialties "035 Philology 035.01 Ukrainian Language and Literature", "014 Secondary Education, 014.01 Ukrainian Language and Literature"). Ivano-Frankivsk: NAIR, 102 s.
- Greshchuk Valentyna (2022). *My zustrinemos tam, de ne bude viiny... (We Will Meet Where There Is No War...): zbirka poezii*. Ivano-Frankivsk: NAIR, 152 s.
- Greshchuk Valentyna (2025 b). *Ya toboiu dykhaiu y zhyvu (I Breathe and Live Through You): zbirka poezii*. Ivano-Frankivsk: NAIR, 272 s.
- Zakon Ukrainy "Pro osnovni zasady derzhavnoi polityky u sferi utverdzhenia ukrainskoi natsionalnoi ta hromadianskoi identychnosti" vid 13 hrud. 2022 r. (Law of Ukraine "On the Basic Principles of State Policy in the Sphere of Affirming Ukrainian National and Civic Identity" of December 13, 2022). № 2834-IX. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
- Kontseptsiiia natsionalno-patriotichnoho vykhovannia v systemi nauky Ukrainy. Zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 06.06.2022 r. № 527 (Concept of National-Patriotic Education in the System of Science of Ukraine. Approved by the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine of June 6, 2022). URL <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
- Kulchytskyi V. Y. (2019). *Patriotychne vykhovannia yak skladova profesiinoi pidhovky maibutnoho fakhivtsia (Peculiarities of the Process of Patriotic Education of Future Social Sphere Specialists in the System of Higher Education)*. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, 1 (44), 88–91. DOI: [10.24144/2524-0609.2019.44.88-92](https://doi.org/10.24144/2524-0609.2019.44.88-92).
- Kupchyshyna V., Hrubyi T. (2023). *Mediaosvita yak skladova osvitnoho protsesu (Media Education as a Component of the Educational Process)*. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy*. Seria: pedahohichni nauky, 34(3), 183–201.
- Sembrat Alla, Larysa Tkachenko (2025). *Natsionalno-patriotychna pidhovka здобувачів закладів вищої освіти як чинник збереження української ідентичності в умовах боротьби за свободу (National-Patriotic Training of Higher Education Students as a Factor in Preserving Ukrainian Identity in the Conditions of the Struggle for Freedom)*. *Osvitni obrii*, 2(61), 104–109. DOI: <https://doi.org/10.15330/obrii.61.2.104-109>
- Stylistyka ukrainskoi movy. *Korotkyi slovnyk terminiv (Stylistics of the Ukrainian Language. A Short Dictionary of Terms)*. (2023) / uklad Valentyna Greshchuk. Ivano-Frankivsk: NAIR, 82 s.
- Chervinska Inna, Struk Anna, Prytuliak Oksana, Nykorak Yaroslav (2022). *Mediatekhnolohii yak efektyvnyi zasib pidvyshchennia yakosti osvitnoho protsesu v zakladakh vyshchoi osvity (Media Technologies as an Effective Means of Improving the Quality of the Educational Process in Higher Education Institutions)*. *Osvitni obrii*, 2(55), 69–73. DOI: <https://doi.org/10.15330/obrii.55.2.69-73>
- Yavir V. (2011). *Patriotyzm. Politychna entsyklopediia (Patriotism. Political Encyclopedia)*. Redkol.: Yu. Levenets (holova), Yu. Shapoval (zast. holovy) ta in. Kyiv: Parlamentske vydavnytstvo, 546.

Стаття надійшла 06.03.2026 р.

